

بیانیه جامعه جراحان ایران در مورد رعایت اصول اخلاقی در حرفه جراحی

کمیته اخلاق جامعه جراحان ایران*

پیشگامی در عرصه اخلاق و خود پالایشی مداوم و مستمر، لازمه صیانت از جایگاه حرفه پزشکی در جامعه و حفظ و ارتقاء اعتماد تاریخی مردم به جامعه پزشکی است. از این رو جامعه جراحان ایران از آغاز تشکیل، ترقی و تعالی حرفه جراحی و صیانت از سلامت مردم عزیز ایران را در اولویت خود قرار داده است. این جامعه ریشه بسیاری از مشکلات امروز نظام سلامت ایران را در فقدان یک رویکرد عدالت محور همه جانبه می‌داند، که بتواند به پشتوانه نظریه‌های پیشرو و روزآمد و بر اساس معیارهای علمی، فنی و اخلاقی؛ سیاست گذاری عادلانه را به خصوص در حوزه ایجاد و توزیع منصفانه و پایدار منابع انسانی، مالی و زیرساختی در این نظام تضمین کند. از این رو سیاست‌های مهمی از جمله تعیین تعرفه‌های خدمات درمانی، توزیع نیروی انسانی متخصص و تعیین ظرفیت‌های مقاطع مختلف پزشکی را، زمانی قابل دفاع می‌داند که این اولاً بر اساس شواهد علمی و فنی اتخاذ شده باشند و در عین حال در روند تدوین و تصویب آنها، اصول حکمرانی خوب به ویژه مسؤولیت پذیری و پاسخگویی شفاف سیاست گذاران و مجریان، شفافیت روند سیاست گذاری، اجرا و مشارکت ذی نفعان اصلی در روند آن؛ رعایت شده باشد. در غیر این صورت جامعه جراحان ایران هشدار می‌دهد که چنین تصمیماتی می‌تواند آسیب‌های جبران ناپذیری را به کیفیت ارائه خدمات سلامت وارد و بیش و پیش، گیرندگان خدمات سلامت را در معرض خطر قرار داده، و قربانی بی‌تدبیری نماید.

در عین حال این جامعه به همکاران شریف خود، یادآوری می‌نماید که افزایش غیرکارشناسی تعداد در کنار توزیع نامتناسب شاغلان حرف پزشکی، می‌تواند جامعه پزشکی را بیش از پیش در مسیر و معرض تعاملات نامناسب و دون شأن حرفه‌ای میان همکاران و مؤسسات وابسته قرار دهد. اگر چه چنین تعاملات و واسطه‌گری در عرف برخی مشاغل غیرپزشکی جاری در جامعه امری جاری است، اما وظیفه کلیه اعضای جامعه پزشکی حفظ و ارتقای اعتماد عمومی بوده و به هیچ عنوان نباید در ذهن آحاد جامعه، باور اولویت منافع درمانی بیمار مخدوش شود.

بر این اساس جامعه جراحان ایران ضمن تأکید بر مفاد ماده 29، 30 و 31 راهنمای عمومی شاغلین حرف پزشکی و وابسته سازمان نظام پزشکی، از تمامی همکاران خود انتظار دارد در موقعیت‌هایی که احتمالاً منافع آنها را در تعارض با منافع بیماران قرار می‌دهد، بر پایه اولویت منافع بیمار، اقدام نمایند.

ماده 29: لازم است شاغلان حرف پزشکی و وابسته، در موقعیت‌هایی که احتمالاً منافع آنها را در تعارض با منافع بیماران قرار می‌دهد (از جمله مشارکت در هر توافق و یا قرارداد)، بر پایه اولویت منافع بیمار، اقدام نمایند.

ماده 30: لازم است در ارجاع بیماران به دیگر شاغلان حرف پزشکی و وابسته و یا مؤسسات پاراکلینیکی از جمله مراکز تصویربرداری، داروخانه، بیمارستان، آزمایشگاه و مانند آن منافع و مصالح پزشکی بیمار، در اولویت قرار داده شود. همه ارجاعات باید در راه مصالح بیماران، بر طبق موازین پذیرفته شده علمی و بر اساس صلاحیت و توانایی حرفه‌مند ارائه‌کننده خدمات سلامت و یا کیفیت مراکز ارائه‌کننده خدمات تشخیصی و درمانی‌ای باشد که بیمار به آنها ارجاع داده می‌شود.

* کمیته اخلاق جامعه جراحان ایران

ماده 31: دریافت و اعطای هرگونه پاداش و یا امتیاز اعم از وجه نقد، هدیه، تخفیف در اجاره و یا هزینه‌های مطب، درخواست ارجاع متقابل بیمار و مانند آن، در ازای ارجاع بیمار به دیگر شاغلان حرف پزشکی و وابسته و یا به مراکز تشخیصی و درمانی اعم از بیمارستان، آزمایشگاه، مراکز تصویربرداری، مراکز بازتوانی و یا شرکت‌های تجهیزات پزشکی، داروخانه‌ها و مانند آن، ممنوع است. لازم است جراحان محترم در ارجاع بیماران به دیگر شاغلان حرف پزشکی و وابسته و یا مؤسسات پاراکلینیکی از جمله مراکز تصویربرداری، داروخانه، بیمارستان، آزمایشگاه و مانند آن، منافع و مصالح پزشکی بیمار را در اولویت قرار داده و همه ارجاعات خود را با رعایت موازین پذیرفته شده علمی و بر اساس صلاحیت و توانایی حرفه‌مندان ارائه‌کننده خدمات سلامت و یا کیفیت مراکز ارائه‌کننده خدمات تشخیصی و درمانی انجام دهند. بر این اساس دریافت و اعطای هرگونه پاداش و یا امتیاز اعم از وجه نقد، هدیه، تخفیف در اجاره و یا هزینه‌های مطب، درخواست ارجاع متقابل بیمار و مانند آن، در ازای ارجاع بیمار به دیگر شاغلان حرف پزشکی و وابسته و یا به مراکز تشخیصی و درمانی اعم از بیمارستان، آزمایشگاه، مراکز تصویربرداری، مراکز بازتوانی و یا شرکت‌های تجهیزات پزشکی، داروخانه‌ها و مانند آن، غیر اخلاقی و غیر حرفه‌ای بوده و ممنوع است.

در پایان ضمن تأکید بر نقش غیرقابل انکار اقدامات غیرکارشناسی در شکل‌گیری چنین انحرافات در عرصه خدمات سلامت، خود را موظف به پیگیری حقوق بیماران و حقوق متقابل همکاران، از طریق نهادهای سیاست‌گذاری، اجرایی و نظارتی دانسته، امیدوار است شأن و جایگاه رفیع حرفه‌مندان پزشکی، تحت تأثیر بی‌تدبیری‌ها قرار نگیرد.